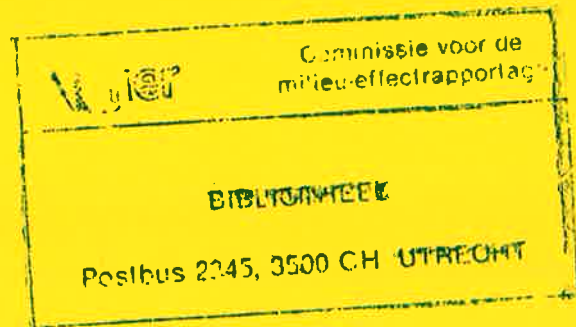

**Richtlijnen MER Woningbouw
regio Nijmegen
ten behoeve van de
besluitvorming over de
Inrichtingsschets Over-Betuwe**

Richtlijnen MER Woningbouw regio Nijmegen, ten behoeve van de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe

Gedeputeerde Staten van Gelderland

16 juli 1991

INHOUDSOPGAVE

	blz.
1 INLEIDING	1
2 PROBLEEMSTELLING EN DOEL.	2
2.1 Probleemstelling	3
2.2 Doel van de voorgenomen activiteit	4
3 TE NEMEN EN GENOMEN BESLUITEN	4
4 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	5
4.1 Algemeen	5
4.2 Voorgenomen activiteit	5
4.3 Referentiesituatie	7
4.4 Alternatieven en varianten	8
4.5 Het meest milieuvriendelijke alternatief	9
5 BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU	10
5.1 Algemeen	10
5.2 Bodem en grond- en oppervlaktewater	11
5.3 Flora, vegetatie en fauna	12
5.4 Landschap, archeologie en cultuurhistorie en bodemgebruik	12
5.5 Geluid, trillingen, lucht en veiligheid	12
6 GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	12
6.1 Algemeen	13
6.2 Bodem, grond- en oppervlaktewater	13
6.3 Flora, vegetatie en fauna	14
6.4 Landschap, archeologie en cultuurhistorie	14
6.5 Geluid, trillingen, lucht en veiligheid	15
6.6 Planologische effecten	16
6.7 Overige aspecten	16
7 VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	16
8 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	16
9 EVALUATIE	17
10 PRESENTATIE VAN HET MER	18
Bijlage 1	Samenvatting van het advies van de Commissie m.e.r.
Bijlage 2	Inspraakreacties startnotitie m.e.r. Woningbouw regio Nijmegen ten behoeve van de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe

1 Inleiding

Algemeen

De besluitvorming door Provinciale Staten over de Inrichtingsschets Over-Betuwe (eind 1992) is van cruciaal belang voor het definitief beslissen over het stadsdeel ten noorden van de Waal. Om die reden hebben Gedeputeerde Staten besloten om de onderdelen woningbouw en bedrijvigheid in de Waalsprong in het kader van de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe vrijwillig aan milieu-effectrapportage te onderwerpen. Vrijwillig, omdat het milieu-effectrapport in een eerder stadium wordt opgesteld dan in de wet wordt voorgeschreven. De bedoeling is dat de milieu-effecten van de woningbouw- en bedrijfslocaties in een vroeg stadium bij de besluitvorming kunnen worden betrokken.

Totstandkoming richtlijnen

De "Startnotitie milieu-effectrapportage Woningbouw regio Nijmegen, ten behoeve van de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe" heeft van 4 maart t/m 3 april 1991 ter inzage gelegen. In deze periode konden inspraakreacties/adviezen worden ingediend. In totaal zijn 23 inspraakreacties ontvangen, waaronder die van de wettelijke adviseurs in het kader van m.e.r. (directie LNO en RIMH). Een samenvatting van alle inspraakreacties en het commentaar erop is te vinden in bijlage 2. Een groot aantal reacties wijst op de te onderzoeken milieuaspecten; bij deze inspraakreacties is verwezen naar het hoofdstuk in de richtlijnen waar op het betreffende milieuaspect wordt gewezen.

Waar inspraakreacties niet zijn overgenomen of waar een inspraakreactie thans minder relevant is, is de betreffende inspraakreactie van commentaar voorzien en niet meegenomen in de richtlijnen.

Het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie m.e.r.) is op 3 mei 1991 ontvangen (voor de samenvatting ervan zie bijlage 1). Dit advies van de Commissie m.e.r. is de basis geweest voor de voorliggende richtlijnen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie m.e.r. gebruik gemaakt van de schriftelijke reacties die zijn binnengekomen.

Het advies van de Commissie m.e.r. is in grote lijnen gevolgd.

In de richtlijnen zijn, naast een aantal kleinere veranderingen onder andere voortkomend uit de inspraak, een aantal wijzigingen/aanvullingen aangebracht:

- in het MER moet ook aandacht moet worden besteed aan de verplaatsing van de kassenbouw. Niet in de zin dat er locatie-alternatieven voor moeten worden geformuleerd, maar aangegeven moet worden welke milieu-effecten een dergelijke vestiging elders kan opleveren.

- de Cie m.e.r. beveelt in haar advies aan om het MER in breder verband te beschouwen. Dit breder verband betekent naar het oordeel van de Commissie het streekplanniveau. In de richtlijnen is aangegeven dat als uitgangspunt het streekplangebied Midden-Gelderland zal worden genomen. Dit betekent dat gemotiveerd zal worden waarom het verantwoord is om een onderzoek naar een woningbouwlocatie voor Nijmegen toe te spitsen op de alternatieve locaties die er thans zijn. Hetzelfde geldt voor bedrijfsterreinen.
- door sommige insprekers zijn andere locatie-alternatieven aangedragen dan in de startnotitie vermeld. Bij het commentaar op de inspraakreacties is aangegeven dat deze locaties niet in het MER worden meegenomen. In het MER zal wel worden aangegeven hoe tot de in de startnotitie genoemde locaties is gekomen. Door de Overbetuwse gemeenten is een alternatief model ontwikkeld voor de Over-Betuwe; dit model zal bij het MER worden betrokken.
- bij het opstellen van het MER geldt als uitgangspunt dat met bestaande informatie kan worden volstaan; aanvullend nieuw onderzoek zal alleen worden verricht als het voor de besluitvorming essentieel is.

Overige opmerkingen

- Inrichtingsaspecten zullen worden meegenomen voor zover dat voor een locatiekeuze van belang is. Inrichtingsaspecten die niet onderscheidend zijn voor de diverse locaties zullen vooralsnog niet in het MER beschreven worden.
- Provinciale Staten hebben in oktober 1990 besloten om de besluitvorming over de mogelijke woningbouw ten behoeve van Nijmegen aan de noordkant van de Waal door middel van de Inrichtingschets te laten plaatsvinden. Alhoewel sommige insprekers daar de voorkeur aan zouden hebben gegeven, wordt er voor eind 1992 niet met een streekplanherziening voor dit voornemen gestart. Het is thans nog onduidelijk of en zo ja wanneer een formele streekplanherziening zal worden gestart. Daarom is thans ook nog niet duidelijk welk formeel ruimtelijk plan als eerste zal voorzien in de woningbouwlocatie en welk formeel ruimtelijk plan dus m.e.r.-plichtig kan zijn. Te zijner tijd zal worden gezien of het nu op te stellen MER ook voldoende basis kan zijn voor de formele ruimtelijke planvorming.
- Ten slotte wordt nog gewezen op het checklistachtige karakter van de richtlijnen: alle gevraagde informatie zal aan de orde komen, maar of bepaalde informatie werkelijk relevant is in het kader van m.e.r. zal bij het opstellen van het MER duidelijk worden.

2 Probleemstelling en doel

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd".

2.1 Probleemstelling

De startnotitie geeft aan dat de m.e.r.-procedure ten behoeve van de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe wordt gevolgd. Gelet op de aard van de problematiek en de ingrijpende consequenties van een mogelijke Waalsprong voor het gehele gebied rondom Arnhem en Nijmegen, wordt als uitgangspunt het streekplangebied Midden-Gelderland genomen. In het onderstaande wordt daarom als het plangebied opgevat het streekplangebied "Midden-Gelderland". Gemotiveerd zal worden waarom het verantwoord is om een onderzoek naar een woningbouwlocatie voor Nijmegen toe te spitsen op de alternatieve locaties die er thans zijn.

Hetzelfde geldt voor bedrijfsterreinen.

Beleidsuitgangspunten

Het MER zal een beschrijving moeten bevatten van de vigerende planologische kaders. Daarbij wordt een overzicht gegeven van relevante geldende afspraken, genomen besluiten en geformuleerde beleidsvoornemens op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau met betrekking tot de ontwikkeling van het plangebied, in het bijzonder de woningbouw, de bedrijfsterreinen en de infrastructuur.

In dit verband wordt ten minste ingegaan op:

- Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
- Nationaal Milieubeleidsplan
- Uitwerking VINO voor het Rivierengebied
- Concept Nadere uitwerking Rivierengebied
- Tweede structuurschema Verkeer en Vervoer
- Natuurbeleidsplan
- Structuurnota Landbouw
- Derde Nota Waterhuishouding
- Rail 21
- landinrichtingsplannen en het reconstructieplan "Huissen-Lent"
- vigerend streekplan voor het plangebied
- vigerende gemeentelijke bestemmingsplannen
- provinciaal Waterhuishoudingsplan.

Momenteel zijn er voor verschillende activiteiten in het plangebied m.e.r.-procedures in voorbereiding of in uitvoering (A15, Bedrijventerrein Bijsterhuizen, Betuwespoorlijn). In dit MER komt de samenhang met deze projecten uitvoerig aan de orde. Er wordt naar zoveel mogelijk afstemming gestreefd tussen de activiteiten waarvoor dit MER wordt opgesteld en andere in voorbereiding zijnde activiteiten.

In het MER wordt een beeld gegeven van (voor de voorgenomen activiteit) relevante aspecten van natuur- en milieubeleid, zoals geformuleerd in documenten van de rijks-, provinciale en gemeentelijke overheid (NMP+, provinciaal Milieubeleidsplan etcetera).

Visie op het plangebied

In het MER wordt de visie op de ontwikkeling van het plangebied aangegeven. Relevant voor deze visie is de keuze tussen enige verdichting in Nijmegen en uitbreiding van omliggende kernen versus het vestigen van een nieuw stadsdeel ergens in de regio. Daarnaast zullen de reeds in gang gezette ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de aanleg van de Betuwespoorlijn en de daarbij te verwachten bedrijvigheid en de ontwikkeling van het openbaar vervoer in de regio aan de orde komen.

Prognoses

In het MER wordt een actuele prognose opgenomen van de woningbehoefte en de fasering ervan. Ook wordt een prognose gegeven van de behoefte aan bedrijfsterrein, gesplitst naar hindercategorie. Hierbij zal uitgegaan worden van de meest recente provinciale behoeftecijfers. Bij deze prognoses verdienen twee punten bijzondere aandacht:

- de onzekerheidsmarges; er dient een minimum- en een maximumraming te worden gegeven;
- de binding van de prognose aan de locatie. In hoeverre is het noodzakelijk dat de voorspelde woningbehoefte ook werkelijk op specifieke locaties in het plangebied wordt opgevangen?

2.2 Doel van de voorgenomen activiteit

In het MER moet op grond van het bovenstaande het doel van de voorgenomen activiteit worden beschreven. Hierin moeten ook doelstellingen, normen en streefwaarden worden verwerkt, zoals deze zijn geformuleerd in diverse wetten en maatregelen van bestuur op het gebied van milieuzorg en volksgezondheid.

Aan de hand hiervan kunnen criteria en randvoorwaarden worden ontwikkeld die zullen worden gehanteerd bij de locatiekeuze.

3 Te nemen en genomen besluiten

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven".

Vermeld moet worden ten behoeve van welk besluit het MER is opgesteld en welke voor de m.e.r.-procedure relevante afspraken tussen provincie en gemeenten zijn gemaakt met betrekking tot het vervolgtraject van de besluitvorming. Met name moet hierbij aandacht worden besteed aan een vervolgprocedure via een (partiële) herziening van het streekplan of een wijziging van een bestemmingsplan en de m.e.r.-plicht daarvoor.

Tevens kan kort worden beschreven volgens welke procedure en via welk tijdpad het besluit zal worden voorbereid en genomen en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel en informeel betrokken zijn.

Ingegaan moet worden op de mogelijkheden om in procedurele zin afstemming te bereiken met in gang gezette en in voorbereiding zijnde m.e.r.-plichtige activiteiten. Hierbij moet ook gedacht worden aan de herziening van het Besluit Milieu-effectrapportage ten aanzien van de m.e.r.-plicht voor auto(snel)wegen.

4 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen".

4.1 Algemeen

De huidige m.e.r.-procedure wordt uitgevoerd ten behoeve van de besluitvorming over de locatiekeuze. Dit betekent dat de informatie over de voorgenomen activiteiten en de te ontwikkelen alternatieven gericht moet zijn op de locatiekeuze. Inrichtingsaspecten zullen worden meegenomen voor zover een locatiekeuze van belang is. Inrichtingsaspecten die niet onderscheidend zijn voor de diverse locaties zullen voortsnog niet in het MER beschreven worden.

4.2 Voorgenomen activiteit

Programma van eisen en ruimtebeslag

In het MER worden allereerst de programmatische aspecten van de voorgenomen activiteit beschreven: het te bouwen aantal woningen (in de minimum- en maximumraming) met de daarbij behorende uitbreiding aan voorzieningen (winkels, scholen, sociaal-medische en recreatieve). De omvang van het voorzieningenapparaat en de kwaliteit ervan dienen te worden getypeerd naar de mate waarin zij bijdragen aan een zekere zelfvoorziening van het stadsdeel. Hierbij verdient de fase-ring extra aandacht (bijvoorbeeld in hoeverre zal de realisatie van de voorzieningen achterlopen bij de realisatie van de woningen? Op welk moment zal het voorzieningenniveau zodanig zijn dat de verkeersstromen naar andere delen van de stad worden gereduceerd?). Voorts wordt aangegeven, voor zover bekend, hoeveel en welk soort bedrijven, gesplitst naar hindercategorie en arbeidsplaatsen gereaaliseerd zouden moeten worden. Het programma van eisen voor woningen, voorzieningen en bedrijven wordt vertaald in het ruimtebeslag met zijn variaties.

Ook wordt aandacht besteed aan de uitgangspunten voor het verkeers- en vervoerssysteem, en het energiesysteem.

Locaties, randvoorwaarden en bouwcapaciteit

Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de in beschouwing te nemen locaties in het plangebied.

Per locatie wordt aangegeven hoe groot de bruto- en nettobebouwingsoppervlakte is en welke beperkingen aan de bebouwingmogelijkheden worden gesteld, wat betreft bebouwingsoppervlakte en aard van de bebouwing door:

- aanwezige en te handhaven (archeologische, landschappelijke, natuurwetenschappelijke en/of cultuurhistorische) waardevolle elementen of structuren;
- eventueel aanwezige of te verwachten bodem- en grondwaterverontreiniging (ook door depositie vanuit de lucht) en de potentiële verspreiding daarvan;
- overlast veroorzakende bodemgebruiksvormen ter plaatse en in de omgeving en eventueel geplande voorzieningen dienaangaand (waaronder geluidwerende maatregelen, bodembeschermende maatregelen);
- de aanwezigheid van objecten rondom de locatie, die gevoelig zijn voor mogelijke milieu-invloeden van woongebieden en/of bedrijventerreinen.

Per locatie moet worden ingegaan op mobiliteitsaspecten; aangegeven moet worden welke relaties met bestaande en geplande bebouwing mogelijk of onmogelijk zijn gegeven de structuur en functie van aangrenzende bestaande bebouwde gebieden (bijvoorbeeld gezamenlijk gebruik van groenvoorzieningen, winkelvoorzieningen zowel voor dagelijkse goederen als niet-dagelijkse goederen, onderwijsvoorzieningen, sociaal-culturele voorzieningen, de te creëren woon-werkrelaties, de aanwezigheid van routes en barrières).

Tevens wordt per locatie behandeld wat de ontsluitingsmogelijkheden en bereikbaarheid voor openbaar vervoer, langzaam verkeer (routes, afstanden, barrières, doorsteken en veiligheidsaspecten) en auto zijn. Hierbij wordt aandacht besteed aan zowel bestaande als in ontwikkeling zijnde infrastructurele voorzieningen. Per locatie dient de verwachte modal split te worden aangegeven.

Hierbij wordt opgemerkt dat uitgangspunt voor de m.e.r. zal zijn: doortrekking van RW73. Dit geldt ook voor de doortrekking van RW15 en de aanleg van de Betuwespoorlijn.

Inrichting (ontwerp)

- Ontwerpgegevens: hoofdstructuur, zonering, ontsluiting (inclusief eventuele geluidzones), aan te leggen en in te passen landschappelijke elementen, buffers en grenzen;
- vertaling in voorlopig schetsontwerp.

Uitvoering en aanleg

- grondverzet, eventuele aanleg van waterpartijen, eventueel aan te brengen hoogteverschillen in verband met raming van de benodigde hoeveelheid ophoogzand en andere materialen;

- ingrepen in de waterhuishouding (onder andere door ophoging), toe te passen systeem van drainage tijdens en na de aanlegfase en de daarbij noodzakelijke maatregelen ter voorkoming van verdroging en ter voorkoming van verspreiding van bodemverontreinigingen;
- toepassen van terreinophoging ter voorkoming van ingrepen in de waterhuishouding om grondwaterstanden te verlagen;
- omvang van bodem- en grondwatersaneringen met uitgangspunten voor de toe te passen technieken en milieubescherpende maatregelen;
- werkzaamheden voor de instelling van bodembeschermingsgebieden en maatregelen ter voorkoming van bodemverontreiniging door bedrijven;
- per locatie aangeven wat de noodzaak tot ontwatering/ophoging is;
- schattingen van te kappen opgaande beplanting en uitgangspunten ten aanzien van de aard van de aan te brengen beplantingen;
- belangrijkste routes bouwverkeer, schattingen van de fasering en duur van de werkzaamheden.

Uitgangspunten voor de inrichting en gebruik en beheer

Hoewel de locatiekeuze zelf niet beïnvloed wordt door de wijze waarop het gebruik en beheer van de gekozen locaties zal plaatsvinden, is het goed om inzicht te geven in de volgende aspecten:

- uitgangspunten ten aanzien van de aard van de aan te brengen verharding op de verschillende typen wegen en de parkeervoorzieningen;
- uitgangspunten ten aanzien van het aan te brengen rioleringsstelsel (gemengd, gescheiden, verbeterd gescheiden), bestemming van opgevangen water, geplande uitbreiding van de r.w.z.i., situering en type van overstorten, functie van waterpartijen in opvang van hemelwater;
- uitgangspunten ten aanzien van de omvang, (gescheiden) inzameling en behandeling van afvalstromen (afvalwater, regenwater, huisvuil, bedrijfsafval en bouw- en sloopafval tijdens de aanlegfase);
- uitgangspunten ten aanzien van de toe te passen methoden van energievoorziening (zonne-, windenergie, stadsverwarming, warmtekrachtkoppeling) en beperking energieverbruik;
- uitgangspunten voor het groenbeheer;
- uitgangspunten voor het oppervlaktewaterbeheer (maatregelen tegen vervuiling, voorzieningen, bijvoorbeeld doorspoelen om ongewenste situaties te voorkomen of op te vangen);
- noodzaak van controle op verontreinigde bodems en grondwater.

4.3 Referentiesituatie

Ter vergelijking dient te worden beschreven wat er zou gebeuren als de voorgenomen activiteit niet zou plaatsvinden. De dan voorkomende situatie dient als referentie in het MER te worden opgenomen. Daarbij wordt uitgegaan van een situatie die in het verlengde ligt van het beleidskader dat het streekplan Midden-Gelderland aangeeft. Uit de ramingen zal moeten blijken of de referentiesituatie als een reëel alternatief moet worden beschouwd.

4.4 Alternatieven en varianten

De keuze van de nader in beschouwing genomen alternatieven/varianten moet in het MER zorgvuldig worden gemotiveerd, alsook het selectieproces waaruit het eventuele voorkeursalternatief naar voren is gekomen. Bij deze motivering verdienen vooral de milieu-argumenten de aandacht.

In het MER moet worden aangegeven hoe het gestelde doel van het voornemen kan worden bereikt met behulp van de beschouwde alternatieven. Er zijn verschillende aspecten van de voorgenomen activiteit waarvoor alternatieven kunnen worden ontwikkeld.

Programma alternatieven en varianten

Het is relevant na te gaan welke variaties mogelijk zijn in:

- ontsluiting;
- ruimtebeslag;
- aantallen te bouwen woningen;
- typen te bouwen woningen;
- aantallen locaties bestemd voor bedrijven en aantal hectaren bedrijfsterreinen, gesplitst naar hindercategorie;
- aard van de toe te laten bedrijven, gesplitst naar hindercategorie;
- aanpak bodemsanering;
- mogelijkheden voor drinkwatervoorziening.

Locatie-alternatieven

Voor de ontwikkeling en selectie van mogelijke locatie-alternatieven zal uitgegaan moeten worden van het streekplangebied "Midden-Gelderland". Op grond van de beschreven probleemstelling en doelstelling en de daaruit ontwikkelde criteria en randvoorwaarden zal tot een nadere afbakening van relevante locatie-alternatieven kunnen worden gekomen. Hierbij moet ook gedacht worden aan verschillende combinaties van kleinere woningbouwlocaties eventueel samen met een aantal verdichtingsvarianten. Ook combinaties van verschillende verdichtingsvarianten kunnen in beschouwing worden genomen.

In het MER zal worden aangegeven hoe tot de in de startnotitie genoemde locaties is gekomen.

Verder is door de Over-Betuwe gemeenten een alternatief model ontwikkeld voor de Over-Betuwe. Dit model zal bij het MER worden betrokken.

Voor de mogelijke locaties kunnen in globale lijnen variaties in de inrichting worden geschetst die aansluiten op de potenties van de diverse locaties. De volgende inrichtingsaspecten kunnen worden varieerd:

- afstemming op aangrenzende stedelijke, landschappelijke en recreatieve structuren;
- de stedenbouwkundige mogelijkheden van de locatie (onder meer dichtheid, woningtype, woonmilieu) waaronder ook de ligging van de voorzieningen en de aard van de verkeersontsluiting;

- milieuhygiënische aspecten, zoals de aard en inrichting van de waterhuishouding, civieltechnische voorzieningen voor de aanpak van (potentiële) grond(water)verontreiniging, geluidhinder, trillingshinder, stofbelasting;
- energie-aspecten, zoals de kansen voor toepassing van zonne- en windenergie in de wijk.

De locatie-alternatieven zullen programmatisch (qua aantallen) in grote lijnen vergelijkbaar zijn. Niettemin verdient het aanbeveling lichte variaties mogelijk te maken opdat bij de eigenschappen van de locatie aangepaste alternatieven worden vergeleken.

Faseringsvarianten

Tot slot wordt nagegaan welke fasering in de bebouwing per alternatief/variant het gunstigst is vanuit milieu-overwegingen. Speciale aandacht dient te worden geschonken aan de gevolgen van mogelijke versnellingen of vertragingen in de realisatie van het bouwprogramma die ontstaan als gevolg van veranderingen in de woningbehoefte.

4.5 Het meest milieuvriendelijke alternatief

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

Het zogeheten meest milieuvriendelijke alternatief dient in ieder MER te worden beschreven. Dit alternatief komt in de regel tot stand door combinatie van hiervoor behandelde varianten, die de meest gunstige voorwaarden voor het milieu bevatten. Het is mogelijk dat meerdere alternatieven als zodanig worden aangegeven die vanuit verschillende invalshoeken het meest milieuvriendelijk zijn.

Uit de vergelijking van de verschillende locaties kan een meest milieuvriendelijke locatie naar voren komen. Aspecten die daarbij van belang zijn:

- vermindering van de automobiliteit door het aanbieden van aantrekkelijke alternatieven (let daarbij op ligging ten opzichte van werkgebieden, recreatiegebieden en voorzieningencentra);
- optimaal gebruik dan wel ondersteuning en draagvlakvergroting van bestaande voorzieningen;
- benutting van de natuurlijke bodemstructuur ter bescherming van bodem- en waterkwaliteit;
- optimaal gebruik van reeds aanwezige voorzieningen voor het verkeer en het openbaar vervoer;
- verkeers- en vervoerstromen zoveel mogelijk bundelen;
- toepassing van ecologische inzichten en gegevens;
- (- natuurtechnische aanleg van stedelijke groenelementen, parken, waterpartijen e.d.

- natuurtechnisch aanleggen van overgangszones naar het buitengebied met oog op tegengaan van uitstralingseffecten van onder andere de recreatieve druk op waardevolle kwetsbare elementen;
- het zodanig aanleggen dat zo min mogelijk geluidhinder zal ontstaan (waaronder wegenverkeerslawaai).

Daarnaast zijn er verschillende mogelijkheden om de inrichting zo milieuvriendelijk mogelijk te realiseren. Aangezien het voor de besluitvorming over de locatiekeuze niet relevant en ook niet doenlijk is de inrichtingsaspecten gedetailleerd uit te werken, wordt hieronder gevraagd naar het formuleren van uitgangspunten ten behoeve van een meest milieuvriendelijke inrichting van de gekozen locatie:

- beperken van de hoeveelheid te verrichten (geo)hydrologische of bodemaantastende ingrepen;
- minimaliseren van de overlast van de aan te leggen woongebieden voor de omgeving (geluidproductie, verkeersdruk, luchtverontreiniging, visuele overlast, verontreiniging van grond- en oppervlaktewater);
- toepassing van milieuvriendelijke methoden van energievoorziening (zonne-, windenergie, stadsverwarming, warmtekrachtkoppeling) en beperking energieverbruik;
- toepassing van milieuvriendelijke bouwmaterialen, milieuveilig toepassen van secundaire grondstoffen (bouw- en sloopafval, fracties, slakken e.d.) en beperking van hoeveelheid te gebruiken primaire grondstoffen;
- beperking van watergebruik en het toepassen van milieuvriendelijke waterreinigingssystemen;
- het creëren van voorzieningen wat betreft geluidsoverlast, trillingshinder en hinder van luchtverontreiniging en stank, verkeersveiligheid en veiligheid (kans op calamiteiten);
- optimale aanpak van bodemsanering, waterbodemsanering en bodembescherming;
- toepassing van een milieuvriendelijk rioleringsstelsel.

5 Bestaande toestand van het milieu

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen".

5.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan, als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen, wordt beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en alternatieven. Onzekerheden moeten duidelijk worden aangegeven.

Als studiegebied wordt aangemerkt de te bebouwen locaties met hun directe omgeving en de aangrenzende gebieden die door de voorgenomen activiteit of de alternatieven zowel in de aanlegfase als op de langere termijn kunnen worden beïnvloed. Per milieu-aspect (bodem, lucht, flora/fauna, oppervlaktewater, grondwater, geluidhinder, e.d.) zal de omvang van het beïnvloedingsgebied verschillen. De beschrijving zal die gebiedsdelen omvatten, waar meetbare of bespeurbare veranderingen in de toestand van het milieu kunnen worden verwacht ten gevolge van de voorgenomen activiteit inclusief de alternatieve oplossingen. Gebieden die belangrijke geohydrologische, ecologische, planologische of verkeerskundige relaties hebben met het directe beïnvloedingsgebied rondom de locatie moeten tot het studiegebied worden gerekend. Waar nodig en zinvol dient gestreefd worden naar kwantificering van de beschrijving van de huidige milieutoestand en de milieugevolgen.

Hieronder worden de aspecten aangegeven waaraan, indien relevant, aandacht moet worden besteed.

5.2 Bodem en grond- en oppervlaktewater

- Bodemgesteldheid en geomorfologie (grondsoorten, aanwezigheid afsluitende lagen, opbouw, bestaande hoogteverschillen).
- Oppervlaktewater: bovengrondse voeding, afvoerstelsel(s), kwaliteit en stromingsrichtingen.
- Geohydrologische aspecten: kwel- en infiltratiegebieden, relatie tussen grondwatervoerende lagen onderling en met het oppervlaktewater, grondwaterkwaliteit, grondwaterpeil met mogelijke fluctuaties (mate, frequenties), stroomrichtingen en -snelheden van het ondiepe en diepe grondwater.
Bestaande grondwaterontwikkelingen en bedreigingen daarvan.

De uitgebreidheid waarmee deze aspecten moeten worden behandeld, is afhankelijk van de vraag of er sprake is van gebieden die kwetsbaar zijn voor verandering in waterkwaliteit en grondwaterstand in het studiegebied en welke hydrologische relatie tussen deze gebieden en de te bebouwen gebieden bestaat, alsmede of er thans reeds sprake is van bodemverontreiniging. In dit geval bepalen bovenstaande aspecten het verspreidingsgedrag van de verontreinigingen en daarmee de noodzaak, de mogelijkheden en de effectiviteit van (alternatieve) bodem- en grondwatersaneringsstrategieën.

Aanwezige bodem- en grondwaterverontreinigingen op basis van huidig en voormalig bodemgebruik: tuinbouw, bedrijven, stortterreinen, parkeergelegenheden, erfverhardingen en landophogingen met reststoffen (bedrijfs- en industrieafval, bouwpuin, slakken, assen, enz.). Het gaat daarbij om concentraties (gerelateerd aan de ABC-waarden uit de Leidraad bodemsanering), verspreidingsgedrag en blootstellingsrisico's voor mens en milieu. Bij grotere te saneren gebieden (kassengebieden, bedrijfsterreinen, landophogingen) en bij ernstig vervuilde terreinen dient naast de omvang tevens de te saneren diepte aangegeven te worden. Ook het verspreidingsgedrag en het risico van blootstelling aan de verontreiniging zowel zonder als met sanering dient te worden aangegeven.

De uitgebreidheid waarmee deze aspecten dienen te worden behandeld is afhankelijk van de mate waarin er sprake is van (potentiële) milieu- en gezondheidsrisico's of van saneringsverplichting volgens de Leidraad bodemsanering als gevolg van de voorgenomen activiteiten en/of de daarvoor in te zetten bouwmethoden.

5.3 Flora, vegetatie en fauna

- De aanwezige aquatische en terrestrische flora, vegetatie en fauna.
- Het voorkomen van bijzondere biotootypen, soortenrijkdom, zeldzame soorten en levensgemeenschappen, indicatorsoorten.
- Landschapsecologische relaties binnen het plangebied en met het omringende gebied (ecohydrologie, broed-, fourageer-, rust- en ruigebieden, migratiebanen en pleisterplaatsen), de plaats van de locaties in een ecologische hoofdstructuur.
- De aanwezige ecologische infrastructuur (kleine landschapselementen, houtwallen, bosjes, poelen etc.).

5.4 Landschap, archeologie en cultuurhistorie en bodemgebruik

Bestaande archeologische en cultuurhistorische elementen en structuren in het gebied (verkavelingspatronen, archeologische vindplaatsen en landschappelijk waardevolle elementen en structuren).

Bestaande visueel-ruimtelijke elementen en structuren (oriëntatiepunten, openheid, zichtlijnen e.d.). Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de directe omgeving van de locatie (bijvoorbeeld 1:10.000) en het landschap in de regio (bijvoorbeeld 1:50.000).

Bestaand bodemgebruik en de daarin te verwachten ontwikkelingen dienen ook te worden beschreven.

5.5 Geluid, trillingen, lucht en veiligheid

- Huidige relevante verkeersintensiteiten en openbaar-vervoergebruik inclusief te verwachten autonome ontwikkelingen.
- Voor geluid- en luchtverontreiniginggevoelige bestemmingen.
- Achtergrondgeluidniveaus ten gevolge van industrie, wegverkeer en spoorweglawaai voor de geluidgevoelige bestemmingen en voor een aantal representatieve punten in het studiegebied uitgedrukt in een 50 dB(A)-lijn.
- Gegevens over de aanwezige luchtkwaliteit op immisatiegevoelige bestemmingen.
- Aanwezige of te verwachten ernstige trillingsbronnen;
- Aanwezige gevaarbronnen zoals vervoer gevaarlijke stoffen (ook over de rivier de Waal) en kerncentrale.

6 Gevolgen voor het milieu

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven".

6.1 Algemeen

Ten behoeve van de effectbeschrijving kunnen de volgende algemene richtlijnen in acht worden genomen:

- De wijze waarop de milieu-effecten bepaald en beschreven zijn, moet worden gemotiveerd. Het gaat hierbij in het bijzonder om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van zowel de basisgegevens, als van de gebruikte methoden voor voorspelling van milieu-effecten.
- Aangegeven moet worden of de effecten tijdelijk of permanent, ophefbaar of onomkeerbaar zijn; of deze op de korte of lange termijn spelen.
- Bij de beschouwingen moet onderscheid worden gemaakt tussen de periode, waarin de aanleg van woningen en/of bedrijventerrein plaatsvindt, de periode daarna en het tijdstip waarop de inrichting van het totale gebied min of meer is voltooid.
- Het te verwachten resultaat en de effectiviteit van mitigerende maatregelen om de negatieve gevolgen te beperken of te compenseren, dient te worden aangeduid.
- Zowel negatieve als positieve effecten dienen te worden aangegeven.
- Tevens moet in het MER aandacht worden besteed aan een eventuele verplaatsing van kassenbouw. Hierbij behoeven geen locatie-alternatieven te worden geformuleerd, maar aangegeven moet worden welke milieu-effecten een dergelijke vestiging elders kan opleveren.

6.2 Bodem, grond- en oppervlaktewater

- Gevolgen voor samenstelling, opbouw en kwaliteit van bodem, grond- en oppervlaktewater (inclusief de waterhuishouding van aangrenzende gebieden) en voor de (potentiële) verspreiding van bodemverontreinigingen bij eventuele ingrepen in de geomorfologie (bijvoorbeeld het maken van ontgravingen, ophogingen en waterpartijen, bemalingen, drainagestelsels, verandering van polderpeilen, het aantasten van afsluitende lagen, het aanbrengen van gebiedsvreemde materialen en het toepassen van grootschalige saneringsmaatregelen). Indien overschrijding van de referentiewaarden in de toekomst te verwachten is, zullen de te treffen bodembeschermende maatregelen en de effectiviteit daarvan aangegeven dienen te worden. Indien er bodem- of grondwaterverontreiniging is aangetroffen, dienen omvang en milieugevolgen van de voorgenomen sanering aangegeven te worden. Indien daarbij niet tot de referentiewaarden gesaneerd zal worden, dient het milieu-effect (reductie van verontreinigingsconcentraties, -emissies en -blootstellingsrisico's) van alternatieve bodem- en grondwatersaneringsstrategieën te worden aangegeven (bijvoorbeeld afgraven in combinatie met in situatie saneringstechnieken, geohydrologische en/of civieltechnische isolatie).

Bijzondere aandacht moet daarbij geschonken worden aan invloeden op de grond(water)kwaliteit van tuinen, parken en drinkwatervoorzieningen, alsmede van grond- en oppervlaktewater dat gebruikt wordt voor recreatieve en agrarische bestemmingen. Daaronder vallen ook de gevolgen van ingrepen op en rondom plekken met eventuele bodemverontreiniging op de mogelijke verspreiding van verontreinigingen naar bodem, grondwater en oppervlaktewater.

- Verontreiniging van bodem en grondwater door het gebruik van infrastructuur ten gevolge van luchtdepositie van verontreinigende stoffen en ten gevolge van lekkage van riolen en andere transportleidingen en van olie uit auto's.
- Kwaliteitsveranderingen in bodem, grondwater en/of oppervlaktewater door de aanleg en het gebruik van de locaties voor woningbouw en bedrijven (positief en negatief); in het bijzonder door civieltechnische en geohydrologische maatregelen.

De uitgebreidheid waarmee deze aspecten dienen te worden behandeld is afhankelijk van de vraag of er sprake is van gebieden die kwetsbaar zijn voor verandering in waterkwaliteit en grondwaterstand (en grondwaterstroming) in het studiegebied en welke hydrologische relatie tussen deze gebieden en de te bebouwen gebieden bestaat. Indien er sprake is van bodemverontreiniging wordt de uitgebreidheid van behandeling bepaald door de mate waarin er sprake is van (potentiële) milieu- en gezondheidsrisico's of van directe of toekomstige saneringsverplichting volgens de Leidraad bodemsanering als gevolg van de voorgenomen activiteiten en/of de daarvoor in te zetten bouwmethoden.

6.3 Flora, vegetatie en fauna

- Verandering in de terrestrische en aquatische flora en fauna en van belangrijke biotopen door bestemmingsverandering of door veranderingen van de grondwaterhuishouding.
- Verandering in de kwel- en inzigingsgebieden, verandering van de waterkwaliteit.
- Verdwijnen en veranderen van vegetatie (typen, oppervlakten).
- Beïnvloeding van ecologische relaties met het omliggende gebied en gevolgen hiervan.
- Toegelicht dient te worden hoe via natuurtechnische uitvoering van de werken nieuwe ontwikkeling van natuurelementen in en buiten de locatie, alsmede inpassing van bestaande waarden in de planning zijn betrokken.

Hierbij is van belang onderscheid te maken tussen het te bebouwen gebied en gevoelige objecten in de omgeving.

6.4 Landschap, archeologie en cultuurhistorie

- Aangeven of en hoe archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen en patronen zonder schade zijn in te passen of zelfs een bijdrage aan de inrichting kunnen leveren.

- Aanduiden en beoordelen van de visueel-ruimtelijke betrekking waarin het heringerichte gebied staat met zijn directe omgeving (schaal 1:10.000) en met het landschap in de regio (schaal 1:50.000) (positief en negatief).
- Aanduiden en beoordelen van de veranderingen in de landschappelijke structuren (ecologische infrastructuur) als habitat en verbindingswegen voor plant en dier.

Het verdient aanbeveling deze effecten niet alleen te beschrijven, maar vooral zo goed mogelijk te visualiseren met tekeningen en/of fotomontages. Bij aanwezigheid van archeologische vindplaatsen en cultuurhistorisch belangrijke elementen en historisch-geografisch belangrijke landschapspatronen dient te worden aangegeven welke maatregelen worden getroffen ter veiligstelling ervan.

6.5 Geluid, trillingen, lucht en veiligheid

De in het kader van de voorgenomen activiteit beschreven ontwikkelingen op het gebied van woningbouw hebben een aantal verweven consequenties wat betreft: geluidhinder, trillingshinder, veiligheid en luchtverontreiniging. (De bronnen zijn verkeer, spoorweglawaaai, industrie en in beperkte mate voorzieningen en woningen.) Bij de beschouwing van de gevolgen is in de meeste gevallen het volgende onderscheid relevant:

- hinder die zal optreden als gevolg van aanleg en gebruik van de locatie op de omgeving;
- hinder van buiten de locatie aanwezige bronnen voor de (woningbouw)locatie.

Voor het te creëren woonmilieu wordt aangegeven:

- Geluid- en trillingsbelasting door buiten de locatie aanwezige bronnen, in het bijzonder het wegverkeer op de nabij gelegen doorgaande wegen, spoorwegtransport en industrielawaai, waarbij rekening wordt gehouden met de te verwachten ontwikkeling van de verkeersintensiteiten, aan te houden geluidzones en andere maatregelen.
- Luchtverontreiniging in delen van het woongebied door verkeer en aanwezige bedrijven.
- Veiligheidsrisico in delen van het woongebied met betrekking tot vervoer gevaarlijke stoffen (ook over de rivier de Waal), risicovolle bedrijven.
- Verkeersobstructie en geluid- en trillingsbelasting door aanleg, onderhoud en herstel van de gebouwde omgeving. In het bijzonder dient aandacht te worden geschonken aan de reductie van hinder door het gebruik van ondergrondse infrastructuur (leidingtunnels e.d.) in combinatie met de toepassing van sleufloze graaftechnieken.

Vervolgens wordt voor aangrenzende woongebieden en ecologisch waardevolle gebieden beschreven de verandering in de mate van luchtverontreiniging en de verandering in de geluidbelasting door aanlegactiviteiten, gemotoriseerd verkeer van en naar woningen, voorzieningen en bedrijven.

Ter bepaling van de hinder als gevolg van het verkeer wordt aandacht besteed aan:

- Wijzigingen van de verkeersbewegingen op de bestaande wegen als gevolg van realisering van de locaties, voorziene aanpassingen van de bestaande verkeersinfrastructuur. Hierbij dient met name aandacht te worden besteed aan het langzaam verkeer.
- Aan te leggen verkeersinfrastructuur en te verwachten intensiteiten daarop in en rondom het plangebied in de verschillende alternatieven.

6.6 Planologische effecten

In het MER moet aandacht worden besteed aan de effecten van de voorgenomen bestemmingsveranderingen op het bestaande bodemgebruik en op het functioneren van het bestaande stedelijke gebied (in het bijzonder de voorzieningencentra).

De alternatieven moeten worden beschreven naar hun mogelijkheden om wervende woonmilieus, aantrekkelijke bedrijvenlocaties en aantrekkelijke voorzieningen voor langzaam verkeer en openbaar vervoer te creëren.

6.7 Overige aspecten

Voor zover relevant moet in het MER aandacht worden besteed aan nog niet genoemde milieu-aspecten als stank- en stofhinder, effecten van energievoorzieningsystemen e.d.

7 Vergelijking van de alternatieven

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven".

In het MER moet een vergelijking worden gemaakt tussen de gevolgen van de autonome ontwikkeling en de gevolgen van de ontwikkelde alternatieven. Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen één of meerdere voorkeursalternatieven en één of meerdere milieuvriendelijke alternatieven betrokken zijn.

De vergelijking moet in ieder geval (mede) gebaseerd zijn op ontwikkelde en geformuleerde normen en streefwaarden van het milieubeleid en de geformuleerde doelstellingen.

8 Leemten in kennis en informatie

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens".

In het MER moet worden aangegeven welke van de gevraagde informatie niet kan worden geleverd en waardoor dit wordt veroorzaakt. Ook de betekenis van deze leemten voor de besluitvorming moet worden aangegeven. Daarnaast kunnen ook worden vermeld:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens (bijvoorbeeld inventarisaties en karteringen);
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden;
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieugevolgen op korte en langere termijn.

Informatie die voor de besluitvorming essentieel zal zijn, kan niet onder leemten in kennis worden aangegeven, maar moet met prioriteit worden geïdentificeerd en in het MER opgenomen.

9 Evaluatie

Artikel 4lam van de Wabm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Artikel 4lak, lid 2 van de Wabm:

"Het bevoegd gezag bepaalt bij het besluit (bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport moest worden gemaakt) de termijn of de termijnen alsmede de wijze waarop het het onderzoek, bedoeld in artikel 4lam (dat wil zeggen het evaluatie-onderzoek), zal verrichten."

Artikel 4lap, lid 1 van de Wabm:

"Indien uit het in artikel 4lam bedoelde onderzoek blijkt dat de activiteit in belangrijke mate nadeliger gevolgen voor het milieu heeft dan die welke bij het nemen van het besluit werden verwacht, neemt het bevoegd gezag, indien dat naar zijn oordeel nodig is, de hem ter beschikking staande maatregelen teneinde die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken."

Het bevoegd gezag dient een evaluatieprogramma op te stellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken. Aangezien er een sterke koppeling bestaat tussen de in het MER gepresenteerde informatie en het op te stellen evaluatieprogramma, kan in het MER reeds een aanzet voor een dergelijk evaluatieprogramma worden gegeven.

Hierin kan tevens worden aangegeven welke gegevens reeds in het kader van lopend streekplanonderzoek worden bijgehouden en welke nieuwe-gegevensregistratie wenselijk zou zijn in het kader van de m.e.r.-evaluatie. Relevant voor een evaluatieprogramma zouden de werkelijk optredende bevolkingsgroei en -ontwikkeling kunnen zijn, alsmede de ontwikkeling van het (gebruik van) het openbaar vervoer. Maatregelen die getroffen worden, indien de werkelijke ontwikkelingen afwijken van wat is voorspeld, kunnen in het evaluatieprogramma worden opgenomen.

Ook wordt gedacht aan het controleren van effecten van uitgevoerde maatregelen in het kader van bodembescherming en bodemsanering.

10 Presentatie van het MER

De samenvatting van het MER dient de belangrijkste elementen van het rapport te presenteren:

- motivering van het doel en het belang van het voornemen;
- de besluitvorming waarvoor het MER dient;
- keuze en motivering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, waaronder het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast;
- beschrijving van de uitgangssituatie van het milieu;
- beschrijving van de voorspelde effecten van de verschillende alternatieven;
- een vergelijkende beoordeling van de alternatieven tegen de achtergrond van normen en uitgangspunten van het milieubeleid;
- leemten in kennis.

De samenvatting dient voor een algemeen publiek als een zelfstandig stuk leesbaar en begrijpbaar te zijn en een goede afspiegeling te vormen van de inhoud van het MER.

Voor de overige presentatie is van belang:

- het MER beknopt te houden;
- de alternatieven op kaart aan te geven en kaartmateriaal goed leesbaar te presenteren;
- gebruik te maken van tabellen en figuren;
- keuze-elementen die van belang zijn geweest bij het opstellen van het MER duidelijk gemotiveerd naar voren te brengen;
- eventuele afwijkingen van de richtlijnen te motiveren;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen) niet in het MER zelf te vermelden, maar in bijlagen op te nemen;
- een verklarende-begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst in het MER op te nemen.

Ten slotte moet in het MER worden aangegeven waar en tegen welke kosten het MER en/of samenvatting ervan, verkrijgbaar is.

SAMENVATTING

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben besloten om voor de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe een vrijwillige milieu-effectrapportage uit te voeren, waarin de locatiekeuze voor woningbouw en bedrijventerreinen centraal zal staan. De besluitvorming over de Inrichtingsschets zal kunnen leiden tot besluitvorming over herziening van (delen van) het streekplan.

Gelet op de aard van de problematiek en de mogelijk ingrijpende consequenties adviseert de Commissie de probleemanalyse, de ontwikkeling en selectie van mogelijke alternatieven en de beschrijving van de milieugevolgen op het niveau van het streekplan te behandelen.

Probleemstelling en doel

Voor de beschrijving van de probleemstelling zal aandacht besteed moeten worden aan:

- * vigerende planologische kaders en relevante geldende afspraken, genomen besluiten en geformuleerde beleidsvoornemens en in voorbereiding zijnde activiteiten, zoals de Betuwespoorlijn e.d.;
- * de visie op de ontwikkeling van het plangebied;
- * actuele prognoses van de woningbehoefte en de behoefte aan bedrijfsterreinen.

Op grond van de probleemstelling kan het doel van de voorgenomen activiteit worden geformuleerd. Er dienen criteria en randvoorwaarden te worden ontwikkeld die zullen worden gehanteerd bij de locatiekeuze.

Te nemen en genomen besluiten

Vermeld dient te worden ten behoeve van welk besluit het MER is opgesteld en welke voor de m.e.r.-procedure relevante afspraken tussen provincie en gemeenten zijn gemaakt met betrekking tot het vervolgtraject van de besluitvorming.

Voorgenomen activiteit en alternatieven

Er zal een beschrijving moeten worden gegeven van het programma van eisen en ruimtebeslag, van de locaties, randvoorwaarden en bouwcapaciteit, van het ontwerp van de inrichting en van de uitvoering en aanleg. Inzicht moet worden gegeven in de te hanteren uitgangspunten ten aanzien van gebruik en beheer van de locatie.

Ter vergelijking dient te worden beschreven wat er zou gebeuren als de voorgenomen activiteit niet zou plaatsvinden, de zogeheten referentiesituatie.

Wat betreft de alternatieven moet worden ingegaan op programma-alternatieven (ontsluiting, ruimtebeslag, type en aantallen woningen e.d.), locatie-alternatieven, variaties in de inrichting van diverse locaties en faseringsvarianten.

Uit de vergelijking van de verschillende locaties kan een meestmilieuvriendelijke locatie naar voren komen, waarvoor in het advies enkele aandachtspunten worden gegeven. Daarnaast wordt gevraagd naar het formuleren van uitgangspunten ten behoeve van een meestmilieuvriendelijke inrichting van de gekozen locatie.

Bestaande toestand van het milieu en de gevolgen voor het milieu

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan, als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen, dient te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en alternatieven.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten milieugevolgen moeten aan de orde komen:

- * Bodem en grond- en oppervlaktewater.
- * Flora, vegetatie en fauna.
- * Landschap, archeologie en cultuurhistorie en bodemgebruik.
- * Geluid, trillingen, lucht en veiligheid.

Planologische effecten en indirecte milieugevolgen dienen te worden beschreven.

Vergelijking van de alternatieven

In het MER dient een vergelijking te worden gemaakt tussen de gevolgen van de autonome ontwikkeling en de gevolgen van de ontwikkelde alternatieven.

Leemten in kennis

In het MER moet worden beschreven welke van de gevraagde informatie niet kan worden geleverd en waardoor dit wordt veroorzaakt. Ook de betekenis van deze leemten voor de besluitvorming moet worden aangegeven.

Evaluatie achteraf

Aangezien er een sterke koppeling bestaat tussen de in het MER gepresenteerde informatie en het op te stellen evaluatieprogramma, kan het MER reeds een aanzet geven voor een evaluatieprogramma.

Bijlage 2

Inspraakreacties startnotitie m.e.r. woningbouw regio Nijmegen ten behoeve van de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe

- 1 G.M.H. Giebels
Rijksweg 190
6581 EV Malden
- 2 Inspectie van de Volksgezondheid voor de milieuhygiëne in de provincie Gelderland
Postbus 9013
6800 DR Arnhem
- 3 Barenbrug Holland B.V.
Postbus 4
6678 AC Oosterhout
- 4 COFOR B.V.
Stationsstraat 36
6678 AC Oosterhout
- 5 Veiling Oost Nederland Bommel
Postbus 40
6680 AA Bommel
- 6 Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Beuningen
Postbus 14
6640 AA Beuningen
- 7 Gelderse Milieufederatie
Jansbuitensingel 14
6811 AB Arnhem
- 8 Landbouwschap gewestelijke raad voor Gelderland
Zijpendaalseweg 14
6814 CK Arnhem
- 9 Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Directoraat-Generaal van de Volkshuisvesting
Postbus 9013
6800 DR Arnhem
- 10 Het college van de gemeenten Bommel, Elst, Heteren, Huissen en Valturg
P/a gemeente Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
- 11 Reconstructiecommissie Oude Glastuinbouwgebieden
Kerkenbos 10-08
6546 BA Nijmegen

- 12 A.J.F.M. Hirdes
Kettelerstraat 2
6532 WE Nijmegen
- 13 A.B,T.B. Kring Over-Betuwe
Wolfhoeksestraat 19
6662 PH Elst
- 14 Vereniging Niet Over de Betuwe
Postbus 1
6675 ZG Valburg
- 15 Maatschappij tot verwerving van Industriezand B.V.
Postbus 1076
6501 BB Nijmegen
- 16 Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie
Gelderland
Postbus 9079
6800 ED Arnhem
- 17 H.J.M. Spruyt & J.A.J. Verhaaff
Tolhuis 61-42
6537 TJ Nijmegen
- 18 Landinrichtingscommissie "Over Betuwe-Oost"
Kerkenbos 10-08
6546 BA Nijmegen
- 19 W.F. van Eck
Tichelmanstraat 11
6671 MB Zetten
- 20 Gelderse Groenen
Postbus 5058
6802 EB Arnhem
- 21 Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal voor het Vervoer
Postbus 444
7400 AK Deventer
- 22 Ministerie van VROM
RPD
Inspectie van de Ruimtelijke Ordening in de provincie Overijssel
en Gelderland
Postbus 6225
7401 JE Deventer
- 23 Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
coll. afd.
code: ab/ht/2391V
22.05.91

Reacties startnotitie m.e.r. Woningbouw regio Nijmegen

1 G.M.H. Giebels

De reactie beperkt zich tot opmerkingen over het Plan Hoogenhof (Malden Zuid-West) te Malden, gemeente Heumen.

Reactie:

Deze opmerkingen moeten ingebracht worden bij de gemeente Heumen, zij vallen buiten de reikwijdte van de startnotitie en het MER.

2 Inspectie van de Volksgezondheid voor de milieuhygiëne in de provincie Gelderland

Omdat bij de voorbereiding van de startnotitie reeds een inbreng heeft plaatsgevonden over een aantal hoofdzaken en deze inbreng in de startnotitie zijn plaats heeft gekregen, is de reactie meer een bevestiging (ten aanzien van de voorgenomen activiteit en alternatieven) dan een advies.

Ten aanzien van de milieu-effecten wordt aanbevolen om niet alleen de effecten van woningen en bewoners op de omgeving te beschrijven, maar ook omgekeerd, dus de "milieu-kwaliteit in de woonomgeving" als gevolg van externe bronnen.

Ook het beschrijven van secundaire milieu-effecten (bijvoorbeeld de kassenverplaatsing) is, naast de indirecte milieu-effecten, gewenst.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 6. Aan de secundaire en indirecte milieu-effecten zal aandacht worden besteed voor zover deze van belang zijn voor de locatiekeuze.

3 Barenbrug Holland B.V.

De voorgenomen activiteit zal grote nadelige gevolgen hebben voor bovengenoemd bedrijf.

Verzocht wordt om bij de uitwerking van de plannen ervoor te zorgen dat de bedrijfsvoering niet wordt belemmerd.

Reactie:

De voorgenomen activiteit zal gelijkwaardig op milieu-effecten worden afgewogen tegen een aantal locatie-alternatieven. Bij de keuze van een locatie zal aan de orde komen in hoeverre bestaande functies zullen worden belemmerd. Concrete bezwaren tegen de locatiekeuze zullen pas dan kunnen worden ingebracht.

4 COFOK B.V.

De voorgenomen activiteit wordt vanuit het belang van COFOK B.V. als onaanvaardbaar gekarakteriseerd.

Reactie:

De voorgenomen activiteit zal gelijkwaardig op milieu-effecten worden afgewogen tegen een aantal locatie-alternatieven. Bij de keuze van een locatie zal aan de orde komen in hoeverre bestaande functies zullen worden belemmerd. Concrete bezwaren tegen de locatiekeus zullen pas dan kunnen worden ingebracht.

5 Veiling Oost Nederland Bemmelen

- Voor de tuinbouw is het van belang dat de gevolgen van de voorgenomen activiteit op de kwaliteit en kwantiteit van het oppervlaktewater en de luchtkwaliteit in de omgeving worden aangegeven.
- Ook de negatieve invloed voor de tuinbouw van allerlei activiteiten van buurtbewoners moet worden meegenomen.

Reactie:

- Gevolgen van de voorgenomen activiteit op de kwaliteit en kwantiteit van het oppervlaktewater en de luchtkwaliteit in de omgeving: zie Richtlijnen hoofdstuk 6.
- Negatieve invloed van de activiteiten van buurtbewoners: deze vallen buiten het MER omdat dit niet zozeer milieu-effecten zijn, maar sociale aspecten waaraan in een later stadium - bij de inrichting van een concrete locatie - wellicht aandacht kan worden besteed.

6 B&W gemeente Beuningen

- Het MER kan wat betreft de Beuningse locaties beperkt worden tot het Beuningse Veld, aangezien de locatie Beuningen-Noord reeds op bestuurlijk-politieke gronden in verband met een goede ruimtelijke ordening in Beuningse optiek niet aanvaardbaar is.
- De locatie bij Beuningse Veld kan ook voor bedrijventerreinen in aanmerking komen.
- De gemeente Beuningen pleit verder voor een grondige studie in het onderwerpelijke MER naar de definitieve tracékeuze van Rijksweg 73, wanneer dit in vergelijking met een apart nog op te stellen MER ten behoeve van de tracékeuze een aanmerkelijke tijdwinst zou opleveren.
- De summiere tekst van hoofdstuk 5 (globale aanduiding van de gevolgen voor het milieu) biedt te weinig handvatten voor een verdere reactie.

Reactie:

- Alle in de startnotitie opgenomen Beuningse locaties worden in het MER meegenomen, zowel voor woningbouw als bedrijventerrein. Bij de besluitvorming zullen vanzelfsprekend ook niet-milieu-argumenten een rol spelen.
- In het op te stellen MER zal geen studie naar de definitieve tracékeuze van Rijksweg 73 plaatsvinden. Als uitgangspunt zal in dit MER met betrekking tot dat tracé de nota "Doortrekken A73 over de Waal naar de A15" worden genomen. Definitieve besluitvorming over het tracé zal niet plaatsvinden in het kader van de Inrichtingsschets.
- De tekst van hoofdstuk 5 (startnotitie) voldoet aan de wettelijke eisen Besluit startnotitie milieu-effectrapportage. Als het MER gereed is, wordt u uitgenodigd om commentaar te geven op de dan geïnventariseerde milieu-effecten.

7 Gelderse Milieufederatie

- MER-plicht

Wanneer ontheffing van de MER-plicht wordt aangevraagd voor een bestemmingsplan dan wordt hier niet mee akkoord gegaan wegens het verschil in detailleringniveau tussen MER en bestemmingsplan.

Reactie:

Het MER zal ook op een aantal inrichtingsaspecten ingaan namelijk voor zover deze van belang zijn voor de locatiekeus. Het is thans nog onduidelijk of het bestemmingsplan het eerste formele ruimtelijke plan is, dat in de locatie voorziet. Als dit het geval zou zijn, wordt op dat moment bezien of het MER tevens kan dienen als MER voor het bestemmingsplan.

- Relatie andere MER-activiteiten

- Twee MER-plichtige activiteiten zijn van belang, namelijk aanleg van de Betuwelijn en dan met name de mogelijke aanleg van het rangeeremplacement en de mogelijke doortrekking van de A73 naar de A15 met een nieuwe Waalbrug. In het MER dient de realisering van aanzienlijk grotere industrieterreinen ten noorden van de Waal (bij het rangeeremplacement) meegenomen te worden. Voorwaarde hierbij is wel dat (grootschalige) ontwikkeling van nieuwe bedrijfsterrinen ten westen van Nijmegen wordt gestopt.
- De alternatieven van het realiseren van de Waalsprong zonder doortrekking van de A73 moeten worden onderzocht.

Reactie:

- In het MER zal alleen de locatie voor ca. 30 ha bedrijventerrein los van het rangeeremplacement worden bezien. De grootschalige ontwikkelingen van nieuwe bedrijventerrinen ten westen van Nijmegen zijn reeds in gang gezet en vallen buiten de reikwijdte van dit MER.

- De alternatieven zonder doortrekking van de A73 worden niet onderzocht omdat dit niet overeenstemt met de voorwaarden in het Provinciale-Statensbesluit E - 232.

- Alternatieven

Nul-alternatief (alt. 1 en 3)

Bij uitwerking van het nul-alternatief dienen de gevolgen van autonome ontwikkelingen in de Over-Betuwe meegenomen te worden (onder andere dichtslibbing Over-Betuwe). Ook moet worden ingegaan op de mogelijkheden de automobiliteit te reduceren en het openbaar vervoer te stimuleren.

Reactie:

- Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

Alternatief 2

In dit alternatief dient ook onderzocht te worden in hoeverre woningbouw gerealiseerd kan worden bij alleen Elst en Lent (tot 1998 bij Elst, daarna bij Lent).

Reactie:

In de beginfase van het MER worden alle alternatieven gelijkwaardig meegenomen. Eventuele combinaties van alternatieven zijn wellicht mogelijk, maar nu nog niet aan te geven.

Alternatief 4: Meest milieuvriendelijke alternatief.

Hierin moet worden meegenomen de afstand:

- woon-werkverkeer
- wonen-centrum Nijmegen
- wonen-recreëren

met als doelstelling terugdringing van het autogebruik (door het opzetten van auto-arme of auto-vrije wijken).

Bovendien dient in deze variant een aanmerkelijk hogere binnenstedelijke milieukwaliteit gerealiseerd te worden waaronder wordt verstaan: geluidbelasting op de gevels niet hoger dan de streefwaarde, geen hoge concentraties aan stikstofdioxiden, ozon, stof en KWS op immissieniveau en voldoende groenvoorzieningen.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

- De sanering van de diverse bodemverontreinigingen in de Over-Betuwe ten gevolge van de glastuinbouw en andere activiteiten zal moeten worden meegenomen. Hierbij dient te worden uitgegaan van een sanering tot de A-waarde.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 5.

- Ten slotte zal een flexibiliteit in de planvorming moeten worden geboden. Dit betekent dat bij verandering van het aantal te bouwen woningen, zowel bij lagere als bij hogere, een woonwijk volwaardig kan worden afgerond met betrekking tot het voorzieningenniveau, leefbaarheid en openbaar-vervoersysteem.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.4.

- Reeds eerder genomen besluiten

Besluit gemeente Nijmegen

In het MER zal getoetst moeten worden op welke wijze de criteria die gehanteerd zijn in de "ontwikkelingsschets Nijmegen" doorwerken in de diverse varianten.

Reactie:

In het MER zal aandacht worden besteed aan reeds eerder genomen besluiten. Bij het opstellen van het MER zullen met name milieucriteria een rol spelen.

VINEX

Toetsing zal plaats moeten vinden op criteria zoals totstandkoming van een hoogwaardig openbaar-vervoersysteem en een verdere bundeling en verstedelijking.

Reactie:

De milieucriteria spelen een rol bij het opstellen van het MER. Bij de besluitvorming over de locatiekeuze zullen ook andere argumenten een rol spelen.

Ruilverkaveling Over-Betuwe

In het MER zal duidelijk aangegeven moeten worden in hoeverre het onlangs vastgestelde ruilverkavelingsplan Over-Betuwe aangepast dient te worden met betrekking tot de diverse varianten.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.

- Gevolgen voor het milieu

In het MER zal duidelijk aangegeven moeten worden hoe in de diverse varianten de nadelige gevolgen voor het milieu geminimaliseerd kunnen worden. Aan de volgende aspecten zal in ieder geval aandacht besteed moeten worden:

- Natuur en landschap

Indien natuurwaarden aangetast zullen worden, zal aangegeven moeten worden in hoeverre hiervoor elders compensatie gevonden kan worden en welke gevolgen dit heeft voor het natuurgebied als geheel. Tevens dient aangegeven te worden in hoeverre in de diverse varianten de ecologische hoofdverbindingsstructuur doorbroken wordt.

- Lucht

Voor de diverse varianten zal nagegaan moeten worden in hoeverre de kooldioxide-uitstoot beperkt kan worden door gebruik te maken van afvalwarmte, afkomstig van industrie of elektriciteitsproductie voor de verwarming van woningen. In hoeverre zullen emissies naar de lucht, veroorzaakt door bedrijven op nabijgelegen industrieterreinen, merkbaar zijn in de woonwijken. Verder zal met betrekking tot de industriegebieden een minimaal gewenste integrale milieuzoneering rond industrieterreinen aangegeven moeten worden. Daarnaast zal aangegeven moeten worden in hoeverre de binnenstedelijke luchtkwaliteit negatief beïnvloed wordt door het autoverkeer.

- Bodem en water

In het MER dient aangegeven te worden op welke wijze bodemsanering plaats kan vinden. Dit dient te gebeuren wanneer wel en wanneer niet gebouwd wordt op de betreffende locatie.

- Geluid

In het MER dient globaal aangegeven te worden hoe groot de geluidbelasting op de gevels zal zijn in de nieuwe woonwijken en op welke wijze deze teruggebracht kan worden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met spoorlijnen, snelwegen en nabijgelegen industrieterreinen.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstukken 4 en 6.

- Indirecte milieu-effecten

In de diverse varianten zal aangegeven moeten worden wat de mogelijkheden zijn voor de aanleg van nieuwe c.q. het gebruik van bestaande recreatievoorzieningen.

Bij de varianten zal aangegeven moeten worden in hoeverre een compacte woonbebouwing mogelijk is en welke gevolgen dit heeft voor de woon- en leefkwaliteit.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

8 Landbouwschap gewestelijke raad voor Gelderland

- Uitgangspunten

Onduidelijkheid over aantallen woningen.

Het Landbouwschap gaat ervan uit dat de aangegeven locaties in de startnotitie zowel voor woningen als voor bedrijventerreinen gelden.

Dus ook alle effecten van woningbouw en bedrijventerreinen moeten in de m.e.r.-procedure worden meegenomen.

Reactie:

In het MER worden effecten van de voorgenomen activiteit besproken d.i. stadsdeel Nijmegen ten noorden van de Waal met ca. 9000 woningen en in nauwe samenhang daarmee ca. 30 ha bedrijventerrein.

- Locaties

Ten aanzien van de locaties wordt vermeld dat alle locaties van model 1 van de Discussienota moeten worden opgenomen in de m.e.r.-procedure.

Tevens dienen alle andere mogelijke opties in het MER betrokken te worden.

De raad denkt hierbij aan locaties ten zuiden van Nijmegen en in de Ooypolder.

In dit verband leeft de vraag wat de status van de Inrichtingsschets Over-Betuwe is. De woningbouwlocatie bij Lent dient te worden beschouwd als een van de gelijkwaardige alternatieven.

Reactie:

In het MER worden in beginsel alleen die locaties meegenomen die in de startnotitie zijn vermeld. Locaties zoals de Ooypolder en andere locaties ten zuiden van Nijmegen zijn niet meegenomen omdat zij qua capaciteit of qua bestaande natuur- en landschapswaarden niet in aanmerking komen als locatie voor grootschalige stadsontwikkeling. Nader bezien zal worden of nog meer Overbetuwe locaties in aanmerking komen om te worden meegenomen in het MER. De inrichtingsschets Over-Betuwe is een niet-formeel ruimtelijk plan, dat als voorstel ten behoeve van besluitvorming aan Provinciale Staten zal worden aangeboden.

Zie verder Richtlijnen hoofdstuk 2: probleemstelling en doel.

- Gevolgen

De gevolgen van de voorgenomen activiteit voor grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit en luchtkwaliteit (smogontwikkeling) in de omgeving moeten worden aangegeven.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 6.

- Schade voor de land- en tuinbouw (bijvoorbeeld glasschade door vandalisme, toename van de verkeersdruk) dient in beeld gebracht te worden.
- Ook effecten van de veranderingen in de (auto)mobiliteit voor de diverse alternatieven moet worden besproken.
- Ten slotte dienen de mogelijkheden uitgezocht te worden om te komen tot een hoger rendement van het gehele energieverbruik met behulp van warmtekrachtinstallaties op glastuinbouwbedrijven.

Reactie:

- Schade voor land- en tuinbouw zal worden meegenomen in het MER voor zover zij betrekking heeft op milieu-effecten. Schade door vandalisme is een sociaal probleem dat buiten dit MER valt, maar waaraan bij het ontwerp van het bestemmingsplan wellicht aandacht kan worden besteed.
- Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.
- In algemene zin wordt hier aandacht voor gevraagd (zie Richtlijnen 4.5). In hoeverre een relatie met glastuinbouwbedrijven hierbij reëel worden geacht, is thans niet te zeggen.

9 Ministerie VROM Directie van de Volkshuisvesting in de provincie Gelderland

De opzet van het te verrichten onderzoek is voldoende veelzijdig.

Reactie:

Ten aanzien van de Richtlijnen behoeft deze opmerking geen reactie.

10 Gemeenten Bemmelen, Elst, Heteren, Huissen en Valburg

Gezamenlijke reactie op de Startnotitie MER "Woningbouw regio Nijmegen" en aanbevelingen voor de Richtlijnen.

Inleiding

Onderdeel van de I.O.B. zijn naast een nieuwe woningbouwlocatie ten behoeve van Nijmegen stedelijke uitbreidingen voor Arnhem (de "Spoorsprong" ten oosten van Driel), een meer of minder groot oppervlak aan bedrijventerreinen, infrastructurele voorzieningen zoals de Betuwespoorlijn, doortrekking van de A73, inclusief nieuwe Waalbrug, doortrekking van de A15 naar de A12 en ten slotte uitbreiding en verplaatsing (als gevolg van de Waalsprong) van de glastuinbouw.

Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen

- De woningbehoefte welke voortkomt uit de beide steden Nijmegen en Arnhem, dient in de eerste plaats binnen het stedelijk gebied van deze gemeente opgelost te worden (verdichtingslocaties). Onderzocht moet worden welke capaciteit binnen het stedelijk gebied, na eventueel heroverweging, alsnog kan worden benut.

- Voor zover voor bepaalde woningcategorieën geen ruimte binnen het stedelijk gebied gevonden kan worden, moet ruimte gezocht worden waar dit aansluit aan de ontwikkelingen en het gevoerde beleid van de laatste jaren, dus bij het Streekplan Midden-Gelderland van 1987. Voor de regio Nijmegen betekent dit dat locaties voor stadsuitbreiding gezocht moeten worden in de concentratiegemeenten Wijchen en Beuningen. Voor de regio Arnhem dient de ontwikkelingslijn Duiven-Westervoort te worden gecontinueerd.
- Indien na verdichting in de stad Nijmegen en na uitbreiding in westelijke richting niet aan de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte van woningbouwlocaties voor Nijmegen kan worden voldaan wordt een capaciteitstoename in de Over-Betuwe mogelijk geacht. Daarbij dient aangesloten te worden op de bestaande kernen door middel van een selectief groeimodel gericht op een goede ruimtelijke en functionele structurering van dit gebied. Dus een kwantitatieve bijstelling van het Streekplan Midden-Gelderland, maar geen radicale koerswijziging.
- De studiegebieden voor de inrichtingsschets en het MER dienen samen te vallen met het stedelijke middengebied van het knooppunt Arnhem-Nijmegen en niet alleen met het tussengebied van de Over-Betuwe.

Reactie:

In het MER zal aandacht besteed worden aan het knooppunt Arnhem-Nijmegen. Aangegeven zal worden hoe gekomen is tot het MER-studiegebied zoals in de startnotitie geformuleerd.

In het Statenbesluit E - 232 is verder aangegeven dat onderzoek moet worden gedaan naar de financiële consequenties. Inmiddels is besloten het Overbetuwse model bij de studie naar de financiële haalbaarheid te betrekken. Mede daarom zal het Overbetuwse model ook bij het MER worden betrokken.

Zie ook hoofdstuk 4.4 Richtlijnen.

- Van alternatieven is pas sprake als het gaat om daadwerkelijke beleidsalternatieven, dat wil zeggen alternatieven die volledig zijn, uitvoerbaar zijn en waaruit eerst na afweging een keuze wordt gemaakt. De huidige alternatieven voldoen daar niet aan; zij wekken de indruk dat zij vooral worden opgevoerd om aan te tonen "dat het wel goed zit met de Waalsprong". Een alternatief dat de ontwikkeling van het knooppunt benadert vanuit de Overbetuwse optiek is in dit kader onmisbaar en niet verloochenbaar.

Reactie:

Zie reactie Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.

- Het is procedureel gewenst om meteen een formeel ruimtelijk plan te ontwikkelen. Daarbij menen wij dat dit een streekplanherziening van het middengebied dient te zijn; dat wil zeggen het stedelijk gebied van de beide regio's Arnhem en Nijmegen en het tussenliggende gebied van de Over-Betuwe. Voor de Over-Betuwe betekent dit verder dat de begrenzing niet getrokken moet worden langs de A50, maar ten westen ervan langs de westgrens van de gemeenten Valburg en Heteren.

Reactie:

Provinciale Staten hebben ervoor gekozen om thans niet te starten met de ontwikkeling van een formeel ruimtelijk plan; een streekplanherziening is dus op dit moment niet aan de orde.

De begrenzing van een eventuele streekplanherziening op termijn zal te zijner tijd moeten worden gezien.

In een korte periode van nog geen jaar zal een aantal MER-procedures zijn gestart voor ruimtelijke ontwikkelingen in de Over-Betuwe. Het is noodzakelijk dat aanpak, procedures en inhoud van deze MER's door GS worden gecoördineerd. GS of PS moeten aan de overige bevoegde overheden om coördinatie vragen.

Reactie:

Het is niet mogelijk om alle MER-procedures voor de Over-Betuwe te coördineren, omdat zij qua realiseringstermijn, qua start van de procedure en qua bevoegd gezag te veel uiteenlopen.

Wel zal ernaar worden gestreefd om de inhoud van dit MER af te stemmen op de inhoud van andere MER's.

Verstedelijkingsbeleid

Zie reactie op Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.

Te nemen besluiten en de daarbij te volgen procedure

Het is zeer gewenst wanneer het proces van globale planvorming, in plannen met een onduidelijke status (de Discussienota en nu een Inrichtingsschets), wordt beëindigd. Een I.O.B. is niet noodzakelijk. De Inrichtingsschets die nu door GS wordt voorbereid lijkt het karakter te hebben van tweemaal hetzelfde: in feite betrof de Discussienota ook al een globale schets van de toekomstige ruimtelijke inrichting en ontwikkeling van de Over-Betuwe.

De streekplanherziening voor het gehele knooppunt Arnhem-Nijmegen dient nu te worden opgestart.

De onvolledige afweging die PS eerder hebben gemaakt kan dan straks, en dan wel goed onderbouwd, opnieuw aan de orde komen. Dit met de uitdrukkelijke optie dat een betere afweging ook tot een beter besluit aanleiding moet kunnen geven.

Reactie:

Zie reactie met betrekking tot de streekplanherziening.

Onduidelijk blijft wie straks verantwoordelijk is voor wat, aangezien een inrichtingsschets een niet-wettelijke planvorm is. Een besluit over de Inrichtingsschets is alleen zinvol als besloten kan worden over alternatieven. Alternatieven zijn er feitelijk niet, of slechts onvolledig, vanwege de niet met elkaar overeenkomstige begrenzing van MER en Inrichtingsschets.

Reactie:

Bij de besluitvorming over de Inrichtingsschets zal worden gezien in hoeverre kan worden voldaan aan de voorwaarden die door Provinciale Staten zijn gesteld in hun besluit E - 232. Als blijkt dat niet of niet aan alle voorwaarden kan worden voldaan, zal moeten worden gezien of ten behoeve van de woningbehoefte voor de regio Nijmegen voor een andere locatie dan de Waalsprong moet worden gekozen. Of dit bij dezelfde besluitvorming zal gebeuren, is thans nog niet duidelijk.

Overgegaan moet worden tot een streekplanherziening met als eerste stap een MER-procedure voor het hele knooppunt Arnhem-Nijmegen. Het MER en de Inrichtingsschets betreffen niet hetzelfde gebied, wat gelet op de bedoelingen van het Besluit m.e.r. toch uitdrukkelijk wel noodzakelijk is.

Van de drie alternatieven is in feite slechts één alternatief, de zo gewenste "Waalsprong", "redelijkerwijs" in beschouwing te nemen. Dit veroorzaakt een scheve verhouding tussen de rol van een MER volgens de bedoelingen van het Besluit m.e.r., en de besluitvorming over een ruimtelijk plan zoals de Inrichtingsschets.

Reactie:

Onduidelijk is wat inspreker bedoelt met "de bedoelingen van het Besluit m.e.r.". In het algemeen is de bedoeling van het Besluit m.e.r. om te bereiken dat milieu-aspecten volwaardig worden meegenomen bij besluitvormingsprocedures. Met de thans in gang gezette procedure kan dit worden bereikt.

In het MER zal de Waalsprong beschreven worden als voorgenomen activiteit; de andere locaties zijn alle redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en zullen als zodanig met de voorgenomen activiteit worden vergeleken.

Het wordt ongewenst gevonden dat een ruimtelijk besluit met dergelijke verstrekkende gevolgen betrekking heeft op delen van gemeenten en niet op gemeenten in hun totaliteit.

Reactie:

Het MER heeft als doel de milieu-effecten te beschrijven van de realisering van een grote woningbouwlocatie met bijbehorend bedrijventerrein. De locatie die hiervoor gezocht moet worden ligt niet in (delen van) de gemeenten waarop gedoeld wordt.

Aanbevelingen ten aanzien van de richtlijnen

- Procedurale randvoorwaarden

Een samenhangende benadering van de procedures van de diverse MER's is noodzakelijk.

GS hebben in hun Vervolgvoorstel E - 232 laten weten op korte termijn te bekijken hoe de verschillende m.e.r.-procedures in samenhang kunnen worden aangepakt.

Verwacht wordt dat GS alsnog het initiatief tot coördinatie nemen en nadere afspraken hieromtrent met de minister van Verkeer en Waterstaat expliciet in een besluit vastleggen.

Reactie:

Zie reactie onder Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.

- De I.O.B. is ook het eerste ruimtelijke plan waarin in aanleg van de doortrekking van de A73 wordt voorzien. Het wordt de taak van GS geacht om het initiatief tot de m.e.r.-procedure A73 te nemen en op die wijze coördinatie met de m.e.r. Woningbouw regio Nijmegen tot stand te brengen.

Reactie:

In het I.O.B. wordt niet in aanleg van de doortrekking van de A73 voorzien. In het I.O.B. en de m.e.r. zal een doortrekking van de A73 wel uitgangspunt zijn. Te zijner tijd zal bezien moeten worden of de tracévaststelling door de minister van Verkeer en Waterstaat of een formeel provinciaal ruimtelijk plan het m.e.r.-plichtige besluit zal worden.

Zie ook reactie op: Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.

- Het is noodzakelijk de inhoud van de verschillende MER's inhoudelijk op elkaar af te stemmen.
Een belangrijke voorwaarde voor het zuiver opstellen van milieueffecten is de keuze ten aanzien van de autonome ontwikkeling in de diverse afzonderlijke MER's. Voor alle op te stellen MER's dient dezelfde autonome ontwikkeling het uitgangspunt te zijn.
De Inrichtingsschets heeft tot taak om de totaalgevolgen van de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen op basis van de diverse MER's naast elkaar te zetten en op basis van verschillende ontwikkelingsmodellen de cumulatieve gevolgen in beeld te brengen in een "overall" MER.

Reactie:

Zie reactie op: Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.

- In het kader van het ruimtelijk besluit over de Over-Betuwe kan alleen besloten worden over het wel of niet ontwikkelen van een woningbouwlocatie ten noorden van de Waal. In dat ruimtelijk besluit is echter geen ruimtelijk beleid te formuleren over de eventuele locaties aan de zuidkant van de Waal, aangezien deze niet binnen de begrenzing vallen van de Inrichtingsschets. Aangezien er een dringende noodzaak is om op korte termijn een positief besluit te nemen over de mogelijkheden van Nijmegen, zal de druk erg groot zijn om, ondanks de eventueel bezwarende uitkomsten van het MER, toch woningbouw aan de noordzijde van De Waal te projecteren. De diverse alternatieven moeten in hun geheel vallen binnen de grenzen van het plan in welk kader een beslissing valt over de toekomstige ontwikkeling. Om die reden moet de begrenzing van de Inrichtingsschets c.q. de streekplanherziening worden verruimd tot middengebied van het knooppunt.

Reactie:

Zie reactie op Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen en reactie op Te nemen besluiten en de daarbij te volgen procedure.

Omdat juist op hoofdlijnen de locatiekeuze vanuit milieugevolgen wel duidelijk is (niet bouwen aan de zuid- en oostzijde van Nijmegen) is behoefte aan een MER dat naast de locatiekeuze, de inrichtingsaspecten en ook de relatie automobiliteit op langere termijn, in sterke mate van detail uitwerkt. Er dient in het MER wel degelijk gekeken te worden naar zowel de locatie- als de inrichtingsaspecten.

Reactie:

In het MER zullen inrichtingsaspecten worden meegenomen, voor zover deze van belang zijn voor de locatiekeuze.

- Algemene aanbevelingen

- Probleemstelling

In het MER moet een duidelijke differentiatie van de woningbehoefte leiden tot een (kwalitatieve) prognose van het type woningen en de woonomgeving, woonmilieus. Ook de behoefte aan bedrijventerreinen dient gedifferentieerd te worden.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.

- Doelstelling

Bij de uitwerking van de doelstelling ten aanzien van de stedelijke functies moet in het MER duidelijk worden aangegeven waarom de voorgenomen activiteit een uitbreiding van het stedelijk gebied (en stedelijke verdunning) bevordert in plaats van een kwalitatieve verbetering en intensivering van het bestaande stedelijk gebied. Bovendien moet de samenhang van de verschillende doelstellingen van de Discussienota en andere nota's betrekking hebbende op de Over-Betuwe, beschreven worden.

Reactie:

Zie reactie op Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.
Zie ook Richtlijnen hoofdstuk 2.

- Bestaand beleid en reeds genomen besluiten

In het MER moet aandacht geschonken worden aan de volgende beleidsnota's en reeds genomen besluiten:

- Derde Nota Waterhuishouding.
- Nationaal Milieubeleidsplan.
- Natuurbeleidsplan.
- Besluitvorming op gemeentelijk niveau in de Over-Betuwe.
- VINO/VINEX.
- Streekplan Midden-Gelderland (1987)
- Uitwerking VINO voor het Rivierengebied.
- Structuurnota Landbouw.
- 2e Structuurschema Verkeer en Vervoer.
- Rail 21.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.

- De autonome ontwikkeling

In het MER dient de ruimtelijke ontwikkeling zoals aangegeven in het streekplan Midden-Gelderland (1987) richtinggevend te zijn voor de autonome ontwikkeling. Ook de diverse beleidslijnen uit andere reeds genomen besluiten dienen tot de autonome ontwikkeling te worden gerekend.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

- De voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit dient voor een zinvolle effectvoorspelling te worden uiteengelegd in diverse deelactiviteiten (woningbouw, bedrijventerreinen, groenstructuur, recreatieve elementen, e.d.) die op hun beurt goed in typen ingrepen moeten worden beschreven (ophogen, ontwateren e.d.).

Ook moet duidelijk worden waarop de 30 ha bedrijventerrein is gebaseerd, welk type bedrijvigheid gevestigd mag worden uit oogpunt van milieuhinder en mobiliteit.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

- De in beschouwing te nemen alternatieven

Daadwerkelijke alternatieven zouden kunnen worden ontleend aan:

- het streekplanbeleid en de continuïteit van dat beleid; dit alternatief op provinciaal niveau betreft het verder ontwikkelen van Nijmegen in een westelijke richting (Beuningen-Ewijk) in aansluiting op de ontwikkelingen tot 2000 in die richting;
- het weer oppakken van het (halverwege) afgebroken groei-kernenbeleid (alternatief op provinciaal niveau). Formeel komt weliswaar een einde aan de groeitaakstellingen, maar bij aanhoudende druk is deze richting ook een vorm van continuïteit;
- het Structuurplan van de gemeente Nijmegen waarin de mogelijkheden voor verdichting en kwaliteitsverhoging zijn nagegaan; de uitvoering en versterking van dit beleid moet worden nagegaan;
- het inbrengen van de eigen zienswijze van de Overbetuwse gemeenten op de uitgroei van bepaalde kernen in relatie tot eigen woningbehoefte en een ruimtelijke hiërarchie (alternatief op gemeentelijk niveau als pendant van het "Nijmeegs" alternatief).

Als blijkt dat toch aanvullende locaties noodzakelijk zijn, zijn hiervoor twee alternatieven die in het MER opgenomen moeten worden:

- 1 het Beuningse Veld tussen de A73 en de S109;
- 2 selectieve uitbouw van bepaalde kernen in de Over-Betuwe. Dit alternatief kan op korte termijn, beter uitgewerkt, vanuit de Overbetuwse gemeenten worden ingebracht in het op te stellen MER.

Reactie:

Zie reactie Beleidsstandpunt inzake nieuw stadsdeel Nijmegen.

Het nulalternatief.

De in het Streekplan Midden-Gelderland aangegeven ontwikkeling van de Over-Betuwe in combinatie met het structuurplan Nijmegen dient als nulalternatief te worden aangemerkt.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

Het meest milieuvriendelijke alternatief.

Het gaat erom in het MER te komen tot een optelling van de diverse (deel)effecten om het meest milieuvriendelijke alternatief samen te stellen.

Als bepalend element voor het meest milieuvriendelijke alternatief moet gewezen worden op een zo efficiënt mogelijk ruimtegebruik.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

De in beschouwing te nemen inrichtings- en uitvoeringsaspecten

Naast een afweging op locatie-aspecten dient in het op te stellen MER in detail aandacht te worden besteed aan inrichtings- en bouwkundige opzet van de locaties. Ook aan de stedenbouwkundige opzet, wijze van uitvoering, fasering, mobiliteit en bouwen en wonen zal aandacht moeten worden besteed.

Reactie:

Voor zover inrichtingsaspecten differentiërend zijn voor de locatiekeuze worden ze in het MER meegenomen.
Zie verder Richtlijnen hoofdstuk 4.

De in beschouwing te nemen milieu-aspecten

- Ruimtebeslag van de locaties
Zowel het directe en het indirecte ruimtebeslag zal in het MER moeten worden beschreven. Een zuinig gebruik van ruimte zal als uitgangspunt moeten dienen. Ook het ruimtebeslag van nieuw te ontwikkelen voorzieningen of uitbouw van bestaande voorzieningen zal in beeld moeten worden gebracht.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

- Bodem en water
Aandacht moet worden besteed aan de differentiatie in en gevolgen voor bodemtypen en bodemovergangen, de gevolgen voor de grondwaterstanden en de grondwaterstroming.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 6.

- Flora en fauna
Aandacht voor invloeden op flora en fauna als gevolg van ruimtelijke ingrepen in het gebied.
Speciale aandacht behoeft de relatie tussen binnen- en buitendijkse gebieden en de verdichting van de komgebieden in geval van verplaatsing van de glastuinbouw.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 6.

- Landschap en cultuurhistorie
Het MER moet inzicht geven in de aantasting van de landschappelijke verscheidenheid en de diverse landschappelijke of cultuurhistorisch waardevolle elementen. Ook moet hierbij de samenhang in ogenschouw worden genomen om te voorkomen dat het element dat wel bewaard wordt terecht komt in een volledig geïsoleerde positie, bijvoorbeeld landgoed Oosterhout.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 6.

- Glastuinbouw
Het MER moet aangeven naar welke gebieden verplaatsing van de glastuinbouw mogelijk is, in welke omvang, en in welke gebieden dit milieubezwaren heeft. Bij de voorgenomen activiteit moet bij de mogelijke effecten worden ingegaan op de mogelijk aanwezige bodemverontreiniging in het glastuinbouwgebied en de noodzakelijk saneringsmaatregelen. Aandacht voor extra ruimtebeslag in verband met aan te houden afstanden.

Reactie:

Zie verder Richtlijnen hoofdstukken 5 en 6.

- Geluid
Er moet beschreven worden welke geluidshinder te verwachten is door rail- en weginfrastructuur en bedrijvigheid. Verder moet worden vermeld welke geluidszones in acht moeten worden genomen en hoe deze door bepaalde inrichtingsvormen verkleind kunnen worden.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstukken 5 en 6.

- Milieubeschermingsgebieden
In het geval van een extra bedreiging van deze gebieden moeten de consequenties en de mogelijk te treffen maatregelen beschreven worden.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 6.

11 Reconstructiecommissie Oude Glastuinbouwgebieden

Bij het overzicht van de reeds genomen besluiten dient in het op te stellen MER ook het vastgestelde reconstructieplan "Huissen-Lent" te worden meegenomen. Rekening houden met gerealiseerde en nog uit te voeren voorzieningen in dit kader.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.

12 A.J.F.M. Hirdes

- Deze vrijwillige m.e.r. kan in een later stadium bij een herziening van het streekplan niet dienen tot ontheffing van de m.e.r.-plicht.
- Vervolg-m.e.r. niet uitsluiten als meer duidelijkheid bestaat over te maken keuzes.

Reactie:

- Omdat hier sprake is van een locatie-m.e.r. op provinciaal niveau (koppeling aan de Inrichtingsschets Over-Betuwe) behoort een ontheffing van de m.e.r.-plicht bij een eventuele herziening van het streekplan zeker tot de mogelijkheden.
- In het thans op te stellen MER zal aandacht worden besteed aan locatie-aspecten en een aantal inrichtingsaspecten. Het valt nog te bezien of een vervolg-m.e.r. in een later stadium noodzakelijk is.

In het MER moeten per alternatief enkele varianten worden opgenomen. Verder dient bij de mogelijke milieu-effecten ook het ruimtebeslag aan bod te komen. Ook dienen er varianten ten aanzien van soorten woningbouw (sociale woningbouw - duurdere koopwoningen) aan bod te komen. Ten aanzien van het energieverbruik zal zeker in het meest milieuvriendelijke, maar het liefst in alle alternatieven, de optie van een auto-arme wijk meegenomen moeten worden. Gekoppeld aan het energie-effect moet ook beschreven worden of de wijk(en) voor hun voorzieningen afhankelijk zijn van Nijmegen of eigen voorzieningen hebben. Dit heeft ook gevolgen voor de mobiliteit. Bij de indirecte milieu-effecten zal de bouwmethode (materialen etc.) aandacht moeten verdienen.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 4.

13 A.B.T.B. "Kring Over-Betuwe"

De gevolgen voor land- en tuinbouw moeten in het MER worden beschreven.

Reactie:

De te beschrijven gevolgen voor het milieu zullen deels ook betrekking hebben op de land- en tuinbouw.

14 Vereniging Niet Over de Betuwe

- Bij het opstellen van de richtlijnen moet het detailleringsniveau bekend zijn. Ook moet er onderlinge afstemming komen met vooral de Betuwelijn en andere ontwikkelingen in de Over-Betuwe. Gevraagd wordt naar de noodzaak van nieuwbouw van een dergelijke omvang.
- Het vermoeden rijst dat het (kleine) industrieterrein verband houdt met de Betuwse goederenspoorlijn. MER-plicht daarvoor wordt ontlopen.
- Te zijner tijd zal opnieuw bekeken moeten worden of een m.e.r.-procedure gevolgd moet worden. Inrichtings- en locatie-m.e.r. horen parallel opgesteld te worden.

Reactie:

- Omdat het hier gaat om een locatie-m.e.r. is het detailleringsniveau in zoverre bekend dat informatie over de voorgenomen activiteit en alternatieven gericht moet zijn op de locatiekeuze. Zie verder Richtlijnen hoofdstuk 2: probleemstelling en doel.
- Het kleine industrieterrein heeft geen directe relatie met de Betuwelijn.
- Inrichtingsaspecten worden in het MER meegenomen voor zover ze differentiërend zijn voor de locaties.

15 Maatschappij tot Verwerving van Industriezand B.V.

- Bij het overzicht van reeds genomen besluiten dient ook het concept "Nadere Uitwerking Rivierengebied" in beschouwing te worden genomen.
- Met name de voorgestelde noord-zuidverbinding voor de watersport met mogelijk daarbij ontgrondingen moet gerelateerd worden aan de activiteiten waarvoor het MER wordt opgesteld.

Reactie:

- Zie richtlijnen hoofdstuk 2.
- De activiteiten waarvoor het MER wordt opgesteld worden niet gerelateerd aan de voorgestelde noord-westverbinding omdat hieraan nog veel te veel onduidelijkheden kleven.

16 Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directeur landbouw, natuur en openluchtrecreatie in de provincie Gelderland

- Ten behoeve van een inzichtelijk MER zal duidelijkheid geschapen moeten worden over de uitgangspunten voor de te ontwikkelen totaalconceptie voor de Over-Betuwe en in ruimere zin de ontwikkeling van het knooppunt Arnhem-Nijmegen. Een aantal concrete vragen wordt daarbij gesteld.

- Om de vergelijkbaarheid van de locaties en de signalering van relevante milieugevolgen te verbeteren is er ten behoeve van het op te stellen MER een duidelijker uitwerking gewenst inzake de noodzakelijk te ontwikkelen woningbouw (en bedrijventerreinen) tot na 2000, zonder en met uitvoering van de voorgenomen Waalsprong.
- Gemotiveerd dient te worden waarom niet de verschillende initiatieven welke bestaan ten aanzien van de ontwikkeling van bedrijventerreinen binnen het KAN in de totaalconceptie c.q. in het MER worden betrokken.
- Bij de alternatieven is het wenselijk dat bij alternatief 3, het nulalternatief wordt aangegeven welke de autonome groeirichtingen van de kernen in de regio Nijmegen (naar verwachting) zijn en hoe de omvang van deze groeirichtingen zich autonoom tot 2014 zal ontwikkelen. Het meest milieuvriendelijke alternatief zal gezocht moeten worden in een combinatie met het situeren in een minder gevoelig gebied, een ontwikkeling met weinig ingrijpende maatregelen, een uitvoering van een milieuvriendelijke inrichting. Aandacht dient te worden besteed aan geheel of gedeeltelijk verdwijnen van bufferbenadering, ruimtesbeslag en de afweging inzake mogelijke alternatieven.
Het is van belang aan te geven in welke vorm de afstemming plaats gaat vinden tussen de ontwikkeling van het nieuwe stadsdeel en de ruilverkaveling Over-Betuwe.
- Verder wordt het noodzakelijk geacht in het MER reeds nu aandacht te besteden aan belangrijke inrichtingsaspecten. Het is onduidelijk of te zijner tijd een aanvullende m.e.r. voor specifieke inrichtingsaspecten van de gekozen locatie zal moeten worden uitgevoerd.
- Belangrijke natuur- en landschapswaarden nabij verschillende locatie-alternatieven zijn aangegeven (Groesbeek: de Horst, Wijchen: Huurlingse Dam en de Waalsprong, Elst: N-W, N-O, Z).

Reactie:

- Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.
- Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.
- Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.
- Zie Richtlijnen hoofdstukken 2 en 4.
- Voor zover inrichtingsaspecten differentiërend zijn voor de verschillende locaties worden ze in het MER meegenomen.
- Zie Richtlijnen hoofdstuk 5.3.

17 H.J.M. Spruyt & J.A.J. Verhaaff

- Aandacht wordt gevraagd voor abiotische en biotische effecten.
- Gepleit wordt voor een MER niet alleen gericht op woningbouw maar voor de totale ontwikkeling van het KAN.
- Verder zou er een alternatief ontwikkeld moeten worden gericht op verbetering van het woon- en leefklimaat.

Reactie:

- Zie Richtlijnen hoofdstukken 5 en 6.
- Zie Richtlijnen hoofdstuk 2.
- In het MER worden alleen verschillende locatie-alternatieven met elkaar vergeleken.
Voor zover voor dit MER van belang zie Richtlijnen hoofdstuk 4.5.

18 Landinrichtingscommissie "Over-Betuwe-Oost"

Met alle nog te realiseren voorzieningen in het Landinrichtingsplan "Over-Betuwe-Oost" moet rekening worden gehouden zowel wat betreft directe als indirecte milieu-effecten.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstukken 2 en 6.

19 W.F. Van Eck

- Inspraak is niet op de juiste wijze georganiseerd.
- Locatie Waalsprong uit het MER houden.

Reactie:

- De manier waarop de inspraak is georganiseerd voldoet volledig aan de eisen gesteld in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.
- Locatie Waalsprong uit het MER houden stemt niet overeen met het Provinciale Statenvoorstel E - 232.

20 Gelderse Groenen

- Deze m.e.r. is niet als vrijwillig aan te merken.
- Afzonderlijke m.e.r.-toetsingen van verschillende ontwikkelingen in de Over-Betuwe is onvoldoende, al deze plannen moeten in samenhang, dus ook gelijktijdig aan een m.e.r.-procedure worden onderworpen.
- Opmerkingen over de gevolgde en de nog te volgen procedure.
- Ook moeten bij afweging van alternatieven de rechten van de Over-Betuwewoners worden meegenomen.

Reactie:

- Deze m.e.r. is vrijwillig aangezien de m.e.r. gekoppeld is aan de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe, een wettelijk gezien niet-m.e.r.-plichtig besluit.
- Verschillen in bevoegde gezagen, fasering en tijdshorizonten maken een gelijktijdige, gezamenlijke m.e.r.-procedure niet mogelijk.
- Zie reactie op inspraak van de gemeenten Bemmelen, Elst, Heteren, Huissen en Valburg.
- De rechten van de Overbetuwe gemeenten zullen bij de besluitvorming over de Inrichtingsschets Over-Betuwe een rol spelen; en eventueel in een latere fase bij een formele planprocedure.

21 Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal voor het Vervoer

Bij het overzicht van de reeds genomen besluiten dient ook het 2e Structuurschema Verkeer en Vervoer te worden meegenomen.

Reactie:

Zie Richtlijnen hoofdstuk 2: probleemstelling en doel.

22 Ministerie van VROM, RPD, Inspectie van de ruimtelijke ordening in de provincie Overijssel en Gelderland

Sluit zich aan bij het advies van de inspecteur van de Volksgezondheid voor de milieuhygiëne.

Reactie:

Zie reactie op het advies van de inspecteur van de Volksgezondheid voor de milieuhygiëne.

23 Gemeente Nijmegen

De startnotitie heeft de volledige instemming van de gemeente Nijmegen. De gemeente vindt het een goede zaak dat de resultaten van het MER op deze manier bij de besluitvorming door PS kunnen worden betrokken.

Reactie:

Ten aanzien van de Richtlijnen behoeft deze opmerking geen reactie.